

231/1948 Sb.

ZÁKON
ze dne 6. října 1948

na ochranu lidově demokratické republiky.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

HLAVA I.

Trestné činy proti státu

§ 1

Velezrada

(1) Kdo se pokusí:

- a) zničit samostatnost nebo ústavní jednotnost republiky,
- b) odtrhnout od republiky část jejího území,
- c) zničit nebo rozvrátit lidově demokratické zřízení nebo společenskou nebo hospodářskou soustavu republiky, zaručené ústavou, nebo
- d) násilím znemožnit ústavní činnost presidenta republiky nebo jeho náměstka, zákonodárného sboru nebo vlády (sboru pověřenců),
bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od deseti do pětadvaceti let, nebo na doživotí.

(2) Stejně bude potrestán, kdo se k činu uvedenému v odstavci 1 s někým spolčí nebo vejde v přímý nebo nepřímý styk s cizí mocí nebo s cizími činiteli.

(3) Smrtí bude vinník potrestán:

- a) dopustí-li se činu uvedeného v odstavci 1 nebo 2 za branné pohotovosti státu nebo v době ozbrojeného napadení republiky,
- b) byly-li takovým činem zvláštní měrou ohroženy samostatnost, ústavní jednotnost nebo územní celistvost republiky, její lidově demokratické zřízení, společenská nebo hospodářská soustava, zaručené ústavou, nebo byla-li znemožněna ústavní činnost presidenta republiky nebo jeho náměstka, zákonodárného sboru nebo vlády (sboru pověřenců),
- c) bylo-li k takovému činu užito branné moci nebo ozbrojeného nebo na vojenský způsob organisovaného sboru nebo byly-li k takovému činu sbírány nebo organisovány branné nebo pomocné síly nebo hromaděny zbraně neb střelivo,
- d) byl-li při takovém činu kladen násilný odpor branné moci nebo ozbrojenému sboru, nebo
- e) je-li tu jiná zvláště přitěžující okolnost.

§ 2

Sdružování proti státu

(1) Kdo se s někým spolčí v úmyslu podvracet samostatnost, ústavní jednotnost nebo územní celistvost republiky anebo její lidově demokratické zřízení, její společenskou nebo hospodářskou soustavu anebo její národní povahu, zaručené ústavou, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od tří měsíců do tří let.

(2) Kdo se dopustí činu uvedeného v odstavci 1 za branné pohotovosti státu nebo v době ozbrojeného napadení republiky, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let.

(3) Kdo založí organizaci v úmyslu podvracet samostatnost, ústavní jednotnost nebo územní celistvost republiky anebo její lidově demokratické zřízení, její společenskou nebo hospodářskou soustavu nebo její národní povahu, zaručené ústavou, nebo kdo k takové organizaci přistoupí nebo se účastní její činnosti anebo ji neb její členy podporuje v podvratných snahách, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let, a je-li tu zvláště přitěžující okolnost, od pěti do deseti let.

§ 3

Pobuřování proti republice

(1) Kdo veřejně nebo před více lidmi nebo více lidí pobuřuje proti republice, proti její samostatnosti, ústavní jednotnosti, její územní celistvosti nebo proti jejímu lidově demokratickému zřízení, její společenské nebo hospodářské soustavě nebo její národní povaze, zaručeným ústavou, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od tří měsíců do tří let.

(2) Stejně bude potrestán, kdo úmyslně nebo z hrubé nedbalosti umožňuje nebo usnadňuje šíření pobuřujícího projevu uvedeného v odstavci 1.

(3) Kdo se dopustí činu uvedeného v odstavci 1 nebo úmyslně činu uvedeného v odstavci 2 za branné pohotovosti státu nebo v době ozbrojeného napadení republiky, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let.

§ 4

Hanobení republiky

(1) Kdo hanobí republiku, kdo potupí jméno nebo symbol republiky, zejména její znak, vlajku, barvy nebo státní hymnu, nebo kdo zničí, poškodí nebo odstraní symbol republiky, zejména její znak, vlajku nebo barvy, nebo vypodobení presidenta republiky nebo jeho náměstka v úmyslu projevit opovržení republiky nebo nepřátelské smýšlení o ní, bude potrestán pro přestupek vězením od osmi dnů do šesti měsíců.

(2) Kdo veřejně nebo před více lidmi se dopustí činu uvedeného v odstavci 1, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od tří měsíců do dvou let.

HLAVA II.

Trestné činy proti vnější bezpečnosti státu

§ 5

Vyzvědačství

(1) Kdo vyzvídá státní tajemství v úmyslu vyraziti jej cizí moci, nebo kdo je cizí moci přímo nebo nepřímo vyrazí, nebo kdo se k takovému činu s někým spolčí nebo vejde v přímý nebo nepřímý styk s cizí mocí nebo s cizími činiteli, nebo kdo vejde ve styk s organizací, jejímž účelem je vyzvídání státní tajemství, v úmyslu její snahy podporovati, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od deseti do pětadvaceti let nebo na doživotí.

(2) Smrtí bude vinník potrestán:

a) dopustí-li se činu uvedeného v odstavci 1 za branné pohotovosti státu nebo v době ozbrojeného napadení republiky,

b) dopustí-li se takového činu, ač mu povinnost uchovávatí státní tajemství byla výslovně uložena,

c) dopustí-li se takového činu jako člen organizace, jejímž účelem je vyzvídání státní tajemství,

d) týká-li se takový čin státního tajemství zvláště důležitého,

e) dopustí-li se takového činu po výdělečném způsobu nebo páchal-li takový čin po delší dobu nebo ve značném rozsahu nebo způsobem zvláště nebezpečným, nebo

f) je-li tu jiná zvláště přitěžující okolnost.

(3) Státním tajemstvím se rozumí skutečnost, opatření nebo předmět, jež vláda tají v důležitém zájmu republiky, zejména v zájmu politickém, vojenském nebo hospodářském, nebo jež v takovém zájmu mají zůstatí utajeny před cizí mocí nebo před cizími činiteli.

§ 6

Vyzvědačství proti spojenci

Kdo poškodí republiku tím, že se dopustí vyzvědačství (§ 5) proti spojenci, bude potrestán pro zločin tresty stanovenými v § 5 podle rozlišení tam uvedeného.

§ 7

Nedbalé uchovávaní státního tajemství

Kdo z nedbalosti způsobí, že se státní tajemství může stát známým cizí moci nebo cizím činitelům, ačkoli měl povinnost je uchovávatí, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od tří měsíců do tří let.

Ohrožení obrany republiky

§ 8

Kdo vyzvídá státní tajemství v úmyslu vyraziti je nepovolané osobě nebo je takové osobě vyrazí, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let, a je-li tu zvláště přitěžující okolnost, od pěti do deseti let.

§ 9

(1) Kdo bez úředního povolení

a) zhotoví popis, plán, náčrt nebo snímek některého zařízení nebo opatření na obranu republiky,

b) opíše, obkreslí nebo ofotografuje plán, náčrt nebo spis o takovém zařízení nebo opatření, nebo dá nebo nechá

jej někomu jinému opsati, obkresliti, nebo ofotografovati, nebo

c) některý uvedený předmět sobě nebo někomu jinému opatří nebo jej uveřejní, bude potrestán, není-li jeho čin přísněji trestný, pro přečin tuhým vězením od jednoho měsíce do jednoho roku.

(2) Stejně bude potrestán, nejde-li o čin přísněji trestný podle § 5 nebo 8, kdo neoprávněně vyzvídá státní tajemství.

§ 10

Válečné škůdnictví

(1) Kdo za branné pohotovosti státu nebo v době ozbrojeného napadení republiky anebo v době, kdy se konají zvýšená bezpečnostní opatření pro obranu státu, způsobí škodu obraně nebo vojenským podnikům republiky nebo jejího spojence, anebo opatří nepříteli prospěch nebo ho jakkoliv podporuje, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od deseti do pětadvaceti let nebo na doživotí; dopustí-li se takového činu po výdělečném způsobu nebo je-li tu jiná zvláště přitěžující okolnost, bude potrestán smrtí.

(2) Stejně bude potrestán, kdo se k činu uvedenému v předchozím odstavci s někým spolčí nebo vejde v přímý nebo nepřímý styk s nepřítelem.

(3) Kdo se dopustí činu uvedeného v odstavci 1 z hrubé nedbalosti, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od tří měsíců do tří let.

§ 11

Válečná zrada

Československý občan, který za branné pohotovosti státu nebo v době ozbrojeného napadení republiky koná službu v nepřátelském vojsku nebo v nepřátelském ozbrojeném sboru, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od deseti do pětadvaceti let a je-li tu zvláště přitěžující okolnost, na doživotí nebo smrtí.

§ 12

Nedovolené zpravodajství

Kdo zveřejní údaje o jakémkoliv podniku, ústavu, zařízení nebo opatření důležitém pro obranu republiky nebo jejího spojence, zejména o síle, válečné zdatnosti nebo pohybu vojska nebo jiného vojensky organizovaného sboru, ač mohl z úředního zákazu nebo ze zprávy nebo z jiných okolností vědět, že uveřejněním ohrožuje zájmy státu,

kdo zveřejní údaje o některém trestném činu uvedeném v §§ 1, 2, 5 až 8, 10, 11 a 39 nebo o úředním pátrání nebo o trestním řízení, která se týkají takového činu, nebyla-li zpráva o tom vydána nebo schválena ministerstvem národní obrany nebo ministerstvem vnitra, nebo

kdo poskytne nepovolané osobě informace o některém trestném činu uvedeném v §§ 1, 2, 5 až 8, 10, 11 a 39 nebo o úředním pátrání nebo o trestním řízení, která se týkají takového činu,

bude potrestán, nejde-li o čin přísněji trestný, pro přečin tuhým vězením od jednoho měsíce do jednoho roku.

§ 13

Účast a nadřzování při vojenském zločinu nebo přečinu

(1) Kdo úmyslně působí ke spáchání vojenského zločinu nebo při spáchání takového zločinu anebo

pachateli po spáchání takového činu nadržuje nebo napomáháním k útěku nebo na útěku, bude potrestán, nepodléhá-li pravomoci vojenských soudů podle § 11 vojenského trestního řádu , pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let.

(2) Kdo se účastní způsobem uvedeným v odstavci 1 vojenského přečinu nebo nadržování jeho pachateli, bude potrestán, nepodléhá-li pravomoci vojenských soudů podle § 11 vojenského trestního řádu , pro přečin tuhým vězením od jednoho měsíce do jednoho roku.

(3) Stanoví-li vojenský trestní zákon na vojenský zločin nebo přečin, jehož se vinník účastnil nebo při němž nadržoval způsobem uvedeným v odstavci 1 nebo 2, nižší trestní sazbu, než jaká je tam stanovena, bude vinník potrestán podle oné nižší trestní sazby.

(4) Pro nadržování není trestný, kdo nadržoval osobě blízké.

HLAVA III.

Trestné činy proti vnitřní bezpečnosti státu

§ 14

Útoky na život ústavních činitelů

(1) Kdo se dopustí vraždy nebo úmyslného zabití nebo pokusu o takový čin

a) na presidentu republiky nebo jeho náměstkou, nebo

b) na členu vlády (sboru pověřenců) nebo členu zákonodárného sboru při výkonu jeho pravomoci nebo pro tento výkon nebo vůbec pro jeho činnost v životě politickém, bude potrestán pro zločin smrtí.

(2) Stejně bude potrestán, kdo působí k spáchání nebo při spáchání vraždy nebo úmyslného zabití na některé z osob a za okolností uvedených v odstavci 1, a to i když čin nebyl dokonán.

§ 15

Tělesné poškození ústavních činitelů

(1) Kdo úmyslně poškodí tělo nebo zdraví

a) presidenta republiky nebo jeho náměstka, nebo

b) členu vlády (sboru pověřenců) nebo členu předsednictva zákonodárného sboru při výkonu jeho pravomoci nebo pro tento výkon nebo vůbec pro jeho činnost v životě politickém, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od pěti do deseti let.

(2) Dopustí-li se vinník činu uvedeného v odstavci 1 v úmyslu způsobiti těžké poškození těla nebo zdraví anebo měl-li takový čin za následek těžké poškození těla nebo zdraví, bude vinník potrestán těžkým žalářem od deseti let do pětadvaceti let nebo na doživotí, a měl-li takový čin za následek smrt poškozeného, bude vinník potrestán smrtí.

§ 16

Kdo úmyslně poškodí tělo nebo zdraví členu zákonodárného sboru při výkonu jeho pravomoci nebo pro tento výkon nebo vůbec pro jeho činnost v životě politickém, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let a za okolností uvedených v § 15, odst. 2 těžkým žalářem od pěti do deseti let.

§ 17

Spolčení k útokům na ústavní činitele

(1) Kdo se s někým spolčí ke spáchání činu uvedeného v § 14 nebo v § 15 nebo k páčání takových činů nebo kdo takové spolčení nebo jeho účastníky jakýmkoliv způsobem podporuje, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od pěti do deseti let.

(2) Kdo se s někým spolčí ke spáchání činu uvedeného v § 16 nebo k páčání takových činů nebo kdo takové spolčení nebo jeho účastníky jakýmkoliv způsobem podporuje, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let.

§ 18

Násilí na ústavních činitelích

Kdo užije násilí v úmyslu působit na výkon pravomoci presidenta republiky nebo jeho náměstka, člena vlády (sboru pověřenců) nebo člena zákonodárného sboru nebo kdo užije násilí proti nim pro výkon jejich pravomoci, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let, a dopustí-li se takového činu se zbraní, nebo je-li tu jiná zvlášť přitěžující okolnost, těžkým žalářem od pěti do deseti let.

§ 19

Osobování si pravomoci ústavních činitelů

Kdo si sám nebo ve spojení s jinými osobuje pravomoc vyhrazenou presidentu republiky, jeho náměstku, členu vlády (sboru pověřenců) nebo členu zákonodárného sboru, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let, a je-li tu zvlášť přitěžující okolnost, od pěti do deseti let.

Vzbouření

§ 20

(1) Kdo se zúčastní srocení více osob v úmyslu společně násilím působit na výkon pravomoci veřejného funkcionáře, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let.

(2) Těžkým žalářem od pěti do deseti let bude vinník potrestán, zúčastní-li se srocení uvedeného v odstavci 1 v úmyslu tam uvedeném poté, když k obnovení pořádku bylo užito mimořádné moci.

§ 21

Kdo se zúčastní srocení více osob v úmyslu společně násilím působit na výkon pravomoci sboru povoláného zákonem nebo po zákonu k projednávání veřejných věcí, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od pěti do deseti let.

§ 22

Násilí na veřejných sborech

Kdo užije násilí v úmyslu působit na výkon pravomoci sboru povoláného zákonem nebo po zákonu k projednávání veřejných věcí, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let a dopustí-li se takového činu se zbraní, nebo je-li tu zvlášť přitěžující okolnost, těžkým žalářem od pěti do deseti let.

§ 23

Ublížení na cti prezidentu republiky

(1) Kdo ublíží na cti prezidentu republiky nebo jeho náměstkovi před více lidmi, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od jednoho měsíce do jednoho roku.

(2) Tuhým vězením od tří měsíců do tří let bude vinník potrestán:

- a) dopustí-li se činu uvedeného v odstavci 1 veřejně nebo tváří v tvář prezidentu republiky (jeho náměstkovi) nebo
- b) dopustí-li se ho opětovně při různých příležitostech.

(3) Důkaz pravdy ani důkaz omluvitelného omylu není přípustný.

§ 24

Hanobení některých ústavních činitelů

Kdo veřejně nebo před více lidmi hanobí zákonodárny sbor nebo jeho předsednictvo, výbor nebo komisi nebo vládu (sbor pověřenců) nebo člena vlády (sboru pověřenců) pro výkon jeho pravomoci nebo pro jeho činnost v životě politickém, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od tří měsíců do dvou let.

§ 25

Podpora a propagace fašismu a podobných hnutí

(1) Kdo propaguje nebo podporuje fašismus nebo nacismus nebo podobné hnutí, které sleduje potlačování práv a svobod pracujícího lidu nebo šíření národnostní, náboženské nebo rasové zášti, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let.

(2) Spáchá-li kdo čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem nebo podobně účinným způsobem, bude potrestán těžkým žalářem od pěti do deseti let.

(3) Dopustí-li se kdo činu uvedeného v odstavci 1 za branné pohotovosti státu nebo v době ozbrojeného napadení republiky, bude potrestán těžkým žalářem od deseti do dvacetipěti let.

§ 26

Popuzování

(1) Kdo veřejně nebo před více lidmi nebo více lidí popuzuje k násilnému nebo jinému nepřátelskému činu proti jednotlivým skupinám obyvatelů pro jejich národnost, rasu nebo náboženství nebo proto, že jsou bez vyznání nebo že jsou stoupenci lidově demokratického řádu republiky, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od tří měsíců do tří let.

(2) Kdo způsobem uvedeným v odstavci 1 a z některého důvodu tam uvedeného popuzuje k zášti proti jednotlivým skupinám obyvatelů, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od tří měsíců do dvou let.

(3) Kdo způsobem uvedeným v odstavci 1 a z některého důvodu tam uvedeného popuzuje k násilnému nebo jinému nepřátelskému činu nebo k zášti proti jednotlivci, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od jednoho měsíce do jednoho roku.

§ 27

Hanobení národa nebo rasy

Kdo veřejně nebo před více lidmi hanobí některý národ, jeho jazyk nebo některou rasu, takže to může vzbudit veřejné pohoršení nebo ohrozit obecný mír, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od jednoho měsíce do jednoho roku.

§ 28

Zneužití úřadu duchovního nebo jiné podobné funkce

Kdo zneužije výkonu svého úřadu duchovního nebo podobné své náboženské funkce k vykonávání vlivu na věci politického života ve směru nepříznivém lidově demokratickému řádu republiky, bude potrestán, nejde-li o čin přísněji trestný, pro přečin tuhým vězením od jednoho měsíce do jednoho roku.

Nedovolené ozbrojování

§ 29

(1) Kdo bez povolení příslušného úřadu

a) opatří, přechovává nebo někomu přenechá dělo, kulomet, samopal, ruční granát, minomet, plamenomet, bojové plyny nebo látky nebo zbraň (látku) podobné účinnosti anebo součásti, jichž je nezbytně zapotřebí k užití takové zbraně,

b) hromadí nebo rozděljuje ruční nebo střelné zbraně, střelivo, třaskaviny, nebo

c) tvoří ozbrojený nebo na vojenský způsob organisovaný sbor, spolek nebo skupinu, anebo je organisuje nebo cvičí vojensky nebo v zacházení se zbraní,

bude potrestán pro přečin tuhým vězením od tří měsíců do tří let.

(2) Kdo se činu uvedeného v odstavci 1 dopustí v úmyslu podporovati vzbouření, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let.

(3) Dopustí-li se vinník činu uvedeného v odstavci 2 za branné pohotovosti státu nebo v době ozbrojeného napadení republiky anebo je-li tu jiná zvláště přitěžující okolnost, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od pěti do deseti let.

§ 30

Vyzve-li úřad obyvatelstvo vyhláškou, aby vydalo zbraně a jiné věci uvedené v § 29, nebude pro nedovolené ozbrojování spáchané držením takových zbraní nebo takových věcí potrestán, kdo je odevzdá úřadu ve lhůtě stanovené vyhláškou.

§ 31

Kdo k ozbrojenému nebo na vojenský způsob organisovanému sboru, spolku nebo skupině, utvořeným bez povolení příslušného úřadu, přistoupí nebo se jejich činnosti účastní nebo je nebo jejich členy podporuje, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od tří měsíců do dvou let; věděl-li však, že účelem některého takového sboru nebo spolku nebo některé takovéto skupiny je vzbouření, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let.

§ 32

Šíření poplašné zprávy

(1) Kdo rozšiřuje poplašnou zprávu, ač si mohl uvědomiti, že její rozšiřování je způsobilé vážně znepokojit alespoň část obyvatelstva některého místa, bude potrestán, nejde-li o čin přísněji trestný, pro přestupek vězením od osmi dnů do šesti měsíců; věděl-li však, že zpráva jím rozšiřovaná je nepravdivá, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od jednoho měsíce do jednoho roku.

(2) Kdo rozšiřuje poplašnou zprávu, ač si mohl uvědomiti, že její rozšiřování je způsobilé ohroziti bezpečnost státu, brannost obyvatelstva, československou měnu, vážnost veřejné moci, veřejnou bezpečnost nebo veřejný pořádek anebo že se jím může způsobiti zdražování předmětů potřeby, překotné a hromadné koupě nebo prodeje nebo překotné a hromadné vybírání vkladů, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od jednoho měsíce do jednoho roku; věděl-li však, že zpráva jím rozšiřovaná je nepravdivá, bude potrestán tuhým vězením od tří měsíců do tří let.

(3) Kdo za branné pohotovosti státu nebo v době ozbrojeného napadení republiky nebo v době, kdy se konají zvýšená bezpečnostní opatření pro obranu státu, rozšiřuje poplašnou zprávu povahy uvedené v odstavci 2, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od tří měsíců do tří let; rozšiřuje-li však zprávu tiskem, filmem, rozhlasem nebo podobně účinným způsobem, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let.

§ 33

Podněcování k trestnému činu a k neplnění zákonných povinností

(1) Kdo veřejně nebo před více lidmi podněcuje k zločinu nebo k přečinu, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od tří měsíců do tří let.

(2) Kdo veřejně nebo před více lidmi podněcuje k zločinu podle tohoto zákona, k zločinu nebo přečinu vojenskému, některému zločinu nebo přečinu uvedenému v §§ 171 až 177 zákona ze dne 13. května 1936, č. 131 Sb. , o obraně státu, nebo k některému přečinu uvedenému v §§ 47 až 51 branného zákona republiky Československé ze dne 19. března 1920, č. 193 Sb. , ve znění zákonů jej měnících a doplňujících, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let; stanoví-li však zákon na zločin, k němuž vinník podněcoval, trest smrti, bude potrestán těžkým žalářem od pěti do deseti let.

(3) Kdo veřejně podněcuje k hromadnému páčání soudního nebo správního přestupku nebo k hromadnému neplnění veřejnoprávní povinnosti uložené zákonem, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od jednoho měsíce do jednoho roku, a je-li tu zvláště přitěžující okolnost, od tří měsíců do tří let.

§ 34

Schvalování trestného činu

(1) Kdo veřejně nebo před více lidmi

a) vychvaluje nebo výslovně schvaluje zločin nebo přečin, nebo jinak s ním projevuje souhlas, nebo

b) vychvaluje nebo oslavuje pachatele pro zločin nebo přečin,

bude potrestán pro přečin tuhým vězením od jednoho měsíce do jednoho roku.

(2) Stejně bude potrestán, není-li pro takovou činnost trestný již jako účastník, kdo odmění pachatele jakýmkoliv způsobem za zločin nebo přečin anebo v úmyslu projevit tím souhlas s jeho činem, poskytne mu jakýmkoliv způsobem náhradu za trest, zabezpečovací opatření nebo plnění uložené mu rozsudkem trestního soudu anebo k němuž cílí sbírá na takovou náhradu.

(3) Schvaloval-li (odstavce 1 a 2) vinník některý zločin uvedený v §§ 1, 5, 6, 10, 11, 14 až 16 a 18, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let.

§ 35

Nepřekážení nebo neoznámení trestného činu

(1) Kdo nepřekazí některý zločin nebo přečin uvedený v §§ 1, 2, 5, 6, 11, 14 až 16, 18, 29 a 31, bude potrestán, jde-li o nepřekážení zločinu, pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let, a jde-li o nepřekážení přečinu, pro přečin tuhým vězením od jednoho měsíce do jednoho roku.

(2) Tresty stanovenými v odstavci 1 bude potrestán, kdo se doví hodnověrným způsobem, že se chystá některý zločin nebo přečin tam uvedený nebo že byl spáchán některý zločin nebo přečin uvedený v §§ 5 až 8, 10, 11 a neoznámí to neodkladně hodnověrným způsobem bezpečnostnímu úřadu (orgánu).

(3) Není trestný podle odstavců 1 a 2, kdo povinnosti tam uvedené nemohl vyhovět snadno a bez nebezpečí pro sebe nebo pro osoby sobě blízké.

Sabotáž

§ 36

(1) Kdo neplní nebo poruší povinnost vyplývající z jeho veřejné funkce, úřadu, služby, povolání nebo zaměstnání nebo plnění takové povinnosti obchází v úmyslu mařití nebo ztížití provádění nebo plnění jednotného hospodářského plánu, bude potrestán, nejde-li o čin přísněji trestný, pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let.

(2) Těžkým žalářem od pěti do deseti let bude vinník potrestán

- a) dopustí-li se činu uvedeného v odstavci 1 za branné pohotovosti státu nebo v době ozbrojeného napadení republiky,
- b) dopustí-li se takového činu jako člen spolčení k hospodářské sabotáži,
- c) bylo-li zmařeno nebo ztíženo provádění nebo plnění jednotného hospodářského plánu v podstatném úseku, nebo
- d) je-li tu jiná zvláště přitěžující okolnost.

§ 37

Kdo neplní nebo poruší povinnost vyplývající z jeho veřejné funkce, úřadu, služby, povolání nebo zaměstnání v úmyslu ohrozit tím důležitý zájem republiky, bude potrestán, nejde-li o čin přísněji trestný, pro zločin těžkým žalářem od pěti do deseti let.

§ 38

Ohrožování jednotného hospodářského plánu z nedbalosti

Kdo z nedbalosti neplní nebo poruší povinnost vyplývající z jeho veřejné funkce, úřadu, služby, povolání nebo zaměstnání, ač mohl vědět, že tím ohrožuje provádění nebo plnění jednotného hospodářského plánu, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od jednoho měsíce do jednoho roku.

Trestné činy proti mezinárodním vztahům

§ 39

Prorada

(1) Kdo ohrozí důležitý zájem republiky tím, že

a) poruší své povinnosti, které má jako zmocněnec republiky, nebo

b) zničí, poškodí, neupotřebitelnou učiní, odstraní, utají, poruší nebo padělá listinu nebo jiný důkaz o právních poměrech republiky k cizí moci,

bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od pěti do deseti let, a je-li tu zvláště přitěžující okolnost, od deseti do pětadvaceti let.

(2) Kdo se dopustí činu uvedeného v odstavci 1 z hrubé nedbalosti, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od tří měsíců do tří let.

§ 40

Neoprávněné opuštění území republiky a neuposlechnutí výzvy k návratu

Československý občan, který v úmyslu poškodit zájem republiky opustí neoprávněně území republiky nebo ve stejném úmyslu neuposlechne výzvy úřadu, aby se v přiměřené lhůtě, kterou mu úřad určí, na území republiky vrátil, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let.

§ 41

Poškozování zájmu republiky v cizině

(1) Československý občan, který v cizině rozšiřuje nepravdivou zprávu o politických, bezpečnostních, hospodářských, sociálních nebo právních poměrech v republice, ačkoliv nemá dostatečných důvodů pokládati ji za pravdivou a mohl si uvědomiti, že je způsobilá ohroziti zájem republiky, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od tří měsíců do tří let.

(2) Kdo se dopustí činu uvedeného v odstavci 1 v úmyslu poškoditi republiku, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let.

§ 42

Hanobení spojeneckého státu

Kdo veřejně nebo před více lidmi hanobí spojenecký stát, jeho hlavu nebo jiného jeho představitele anebo jeho zástupce uznaného vládou republiky,

potupí jméno nebo symbol spojeneckého státu, zejména jeho znak, vlajku, barvy nebo státní hymnu, nebo zničí, poškodí nebo odstraní symbol spojeneckého státu, zejména jeho znak, vlajku nebo barvy, nebo vypodobení hlavy spojeneckého státu nebo jiného jeho představitele v úmyslu projevit opovržení spojeneckému státu nebo nepřátelské smýšlení o něm,

bude potrestán pro přečin tuhým vězením od tří měsíců do dvou let.

§ 43

Podněcování k útočné válce

Kdo veřejně nebo před více lidmi podněcuje k útočné válce, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let.

HLAVA V.

Ustanovení společná a závěrečná

§ 44

Stíhání cizinců

Podle tohoto zákona bude potrestán i cizinec, dopustí-li se v cizině některého činu trestného podle §§ 1, 2, 5, 6, 10, 14 až 19 a 39.

§ 45

Účinná lítost

(1) Pachatel přestává býti trestným pro čin uvedený v §§ 1, 2, 5, 6, 10 nebo 17, jestliže upustil od svého podniknutí a buď učinil oznámení bezpečnostnímu úřadu nebo orgánu včas, kdy škodlivý výsledek mohl býti ještě zamezen, anebo jej sám zamezil nebo napravil, pokud tak neučinil jen proto, že věděl nebo se domníval, že jeho čin vyšel najevo.

(2) Oznámením trestného činu nezanikne však trestnost toho, kdo čin nastrojil nebo k němu navedl proto, aby dal podnět k trestnímu stíhání jiné osoby.

§ 46

Zvláštní ustanovení o ukládání trestu

Byl-li zločin uvedený v tomto zákoně spáchán za branné pohotovosti státu nebo v době ozbrojeného napadení republiky nebo v době, kdy se konají zvýšená bezpečnostní opatření pro obranu státu, nelze trest na svobodě ani zkrátiti pod dolejší hranici zákonné trestní sazby ani změnit jeho druh v mírnější.

§ 47

Peněžitý trest

Odsuzuje-li soud vinníka pro čin trestný podle tohoto zákona spáchaný ze zjištěnosti nebo v úmyslu poškodit republiku, uloží mu vedle trestu na svobodě peněžitý trest. Tento trest se vyměří při odsouzení za přestupek od 500 Kčs do 50 000 Kčs, při odsouzení za přečin od 1 000 Kčs do 250 000 Kčs a při odsouzení za zločin od 10 000 Kčs do pěti milionů Kčs.

§ 48

Konfiskace jmění

Odsuzuje-li soud vinníka pro některý zločin uvedený v §§ 1, 5, 10, 37 a 39, vysloví konfiskaci jmění odsouzeného nebo jeho části; totéž může učiniti, odsuzuje-li vinníka pro některý jiný čin trestný podle tohoto zákona.

§ 49

Zabrání

(1) Odsuzuje-li soud vinníka, který přijal majetkový prospěch jako odměnu za čin trestný podle tohoto zákona, vysloví, že se zabírá to, co vinník takto přijal nebo co si za to opatřil.

(2) Nemá-li vinník to, co by mělo být zabráneno, ve svém majetku a neprokáže-li, že o to přišel bez své viny, nebo nelze-li to od jeho ostatního majetku oddělit, vysloví soud, že se z vinníkova majetku zabírá hodnota toho v penězích; zároveň určí výši této peněžité částky.

§ 50

Propadnutí

(1) Věc, které bylo užito ke spáchání činu trestného podle tohoto zákona nebo která je k spáchání takového činu zřejmě určena, prohlásí soud, odsuzuje-li vinníka, za propadlou, náleží-li vinníkovi nebo jiné osobě, která zaviněně přispěla k spáchání onoho činu nebo k jeho přípravě.

(2) Ohrožuje-li věc uvedená v odstavci 1 nebo věc, která byla činem trestným podle tohoto zákona vyrobena nebo získána, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost nebo veřejný pořádek, nebo je-li její držení vůbec zakázáno, prohlásí ji soud za propadlou vždy, nehledě na to, komu náleží, i když pachatele nelze stíhati nebo odsouditi.

(3) Odsuzuje-li soud vinníka, vysloví propadnutí jako vedlejší trest. Nelze-li pachatele stíhati nebo nenáleží-li mu věc, která se má prohlásiti za propadlou, rozhodne na návrh veřejného žalobce o propadnutí soud, který by byl jinak příslušný k řízení o tomto trestném činu, usnesením. Veřejný žalobce a osoby tímto rozhodnutím dotčené mohou si na ně stěžovati do osmi dnů od doručení usnesení. O stížnosti rozhoduje soud, který by byl jinak příslušný rozhodovati o opravném prostředku proti výroku o trestu.

§ 51

Ztráta živnostenského oprávnění a ztráta oprávnění vykonávati povolání

(1) Odsuzuje-li soud vinníka pro některý zločin uvedený v §§ 1, 5, 10, 37 a 39 nebo vůbec pro zločin podle tohoto zákona, jímž byla ohrožena nebo napadena hospodářská soustava státu, vysloví zároveň ztrátu živnostenského oprávnění nebo oprávnění vykonávati reálnou živnost nebo povolání na čas nebo na vždy; totéž může učiniti, odsuzuje-li vinníka pro jiný čin trestný podle tohoto zákona, je-li obava, že vinník by mohl zneužít své živnosti nebo povolání ke spáchání činu trestného podle tohoto zákona.

(2) Platné předpisy o odnětí a zániku živnostenského oprávnění nejsou ustanovením odstavce 1 dotčeny.

§ 52

Ztráta čestných práv občanských

(1) Odsuzuje-li soud vinníka pro zločin uvedený v tomto zákoně k trestu smrti nebo k trestu na svobodě na dobu delší jednoho roku, vysloví, neodsoudí-li ho ke ztrátě státního občanství (§ 53), že odsouzený pozbývá čestných práv občanských; to učiní také, odsuzuje-li ho pro zločin uvedený v tomto zákoně k trestu kratšímu, byl-li tento čin spáchán z pohnutky nízké a nečestné.

(2) Ztráta čestných práv občanských znamená:

a) ztrátu vyznamenání, řádů a čestných odznaků, veřejných úřadů a služeb, veřejných hodností, funkcí a titulů,

akademických hodností a povolání, pro něž je taková hodnost podmínkou, jakož i ztrátu odpočivných a zaopatřovacích platů z peněz veřejných, platů z milosti a jiných podobných platů z veřejných peněz,

b) ztrátu způsobilosti k nabytí těchto práv a

c) ztrátu práva volebního a práva hlasovati ve věcech veřejných.

(3) Ztráta čestných práv občanských nastane právní mocí rozsudku. Ztráta práv uvedených v odstavci 2, písm. a) je trvalá; ztráta způsobilosti nabytí těchto práv [odst. 2, písm. b)] se skončí, uplyne-li od vykonání hlavního trestu nebo od promlčení jeho výkonu doba, kterou soud určí mezi třemi až deseti lety, a byl-li vinník odsouzen k trestu státního vězení, vykonáním tohoto trestu. Ztráta práv uvedených v odstavci 2, písm. c) se skončí, uplyne-li od vykonání hlavního trestu, od jeho prominutí nebo od promlčení jeho výkonu doba tří let, jde-li o zločin, a doba jednoho roku, jde-li o přečin nebo přestupek, a byl-li vinník odsouzen k trestu státního vězení, vykonáním tohoto trestu.

§ 53

Ztráta státního občanství

(1) Odsuzuje-li soud vinníka pro některý zločin uvedený v §§ 1, 5, 10, 11, 39 a 40, může vysloviti, že odsouzený pozbývá státního občanství.

(2) S odsouzením ke ztrátě státního občanství je spojena ztráta všech práv uvedených v § 52, odst. 2.

§ 54

Uveřejnění rozsudku

(1) Je-li to ve veřejném zájmu, nařídí soud v odsuzujícím rozsudku pro čin trestný podle tohoto zákona, že se pravomocný rozsudek uveřejní na útraty odsouzeného nejvýše třikrát v jednom nebo několika časopisech, které soud v rozsudku určí. Soud může též naříditi, aby rozsudek byl veřejně vyvěšen nebo jinak uveřejněn v obci, kde odsouzený bydlí, nebo v obci, kde se dopustil trestného činu, anebo v obou.

(2) Soud stanoví, zda mají býti uveřejněny i důvody rozsudku nebo jejich podstatný obsah ve znění, které sám určí.

§ 55

Vypovězení

(1) Odsuzuje-li soud cizince pro zločin podle tohoto zákona, vypoví ho z území republiky.

(2) V ostatních případech odsouzení cizince podle tohoto zákona učiní tak soud, je-li další pobyt cizince na území republiky z důvodu bezpečnosti státu, veřejné bezpečnosti nebo veřejného pořádku nežádoucí.

§ 56

Zákaz pobytu

Odsuzuje-li soud vinníka pro čin trestný podle tohoto zákona, vysloví, vyžaduje-li toho bezpečnost státu, veřejná bezpečnost nebo veřejný pořádek, že se odsouzenému zakazuje na čas nebo navždy pobyt v některé části území republiky, kterou určí v rozsudku.

§ 57

Přikázání do donucovací pracovny

(1) Odsuzuje-li soud vinníka pro zločin nebo přečin podle tohoto zákona, může vysloviti, že odsouzený smí po odpykání trestu býti držen v donucovací pracovně, na Slovensku, že se odkazuje do donucovací pracovny, byl-li čin spáchán ze zjištěnosti, nebo je-li způsobem svého provedení nebo užitými prostředky zvláště zavržitelný.

(2) Odsouzený se přikazuje do donucovací pracovny nejméně na šest měsíců a nejdéle na pět let.

§ 58

Opravné prostředky proti zabezpečovacím opatřením

Výroky podle §§ 49 až 57 lze bráti v odpor týmiž opravnými prostředky jako výrok o trestu.

§ 59

Podmíněné odsouzení

U osob, které v době spáchání trestného činu byly starší osmnácti let, je podmíněné odsouzení vyloučeno,

a) jde-li o zločin podle tohoto zákona, nebo

b) jde-li o jiný čin trestný podle tohoto zákona a veřejný zájem vyžaduje výkon trestu.

Zastavení periodického tiskopisu

§ 60

(1) Uzná-li soud v trestním řízení proti určité osobě nebo v řízení podle §§ 492 a 493 trestního řádu ze dne 23. května 1873, č. 119 ř. z. , že obsahem periodického tiskopisu byl spáchán čin trestný podle tohoto zákona a že, hledíc na předcházející takové rozhodnutí učiněné v době poměrně krátké o témž tiskopisu, byť i pod jiným názvem vydávaném, lze se důvodně obávat, že budou uvedené trestné činy obsahem téhož tiskopisu dále páčány, může zároveň vyslovit, že vydávání tiskopisu může být zakázáno. Byl-li obsahem tiskopisu spáchán některý zločin uvedený v §§ 1, 5 nebo 6, může být přípustnost zastavení vyslovena již v prvním případě.

(2) Výrok učiněný podle odstavce 1 lze bráti v odpor týmiž opravnými prostředky jako výrok o trestu nebo v řízení podle §§ 492 a 493 tr. ř. opravnými prostředky uvedenými v §§ 493 a 494 tr. ř.

(3) Nabyli-li výrok soudu učiněný podle odstavce 1 právní moci, může ministerstvo vnitra po dohodě s ministerstvem informací a osvěty nařídit zastavení tiskopisu na dobu od jednoho do šesti měsíců nebo zakázat jeho vydávání vůbec. Soudní výrok pozbývá účinnosti, nebylo-li zastavení tiskopisu nařízeno nejpozději do jednoho roku.

§ 61

(1) Má-li tiskový úřad za to, že zastavený tiskopis je vydáván nebo podle oznámení jemu učiněného má být vydáván dále pod jiným jménem, zakáže toto vydávání nebo odmítne vzít oznámení na vědomí, při čemž uvede tento důvod. To platí, i když rozhodnutí soudu, kterým bylo vysloveno, že vydávání tiskopisu může být zastaveno, ještě nenabylo právní moci.

(2) Stížnost na opatření tiskového úřadu učiněné podle odstavce 1 nemá odkladného účinku.

§ 62

Kdo periodický tiskopis, jehož vydávání bylo podle § 60 nebo § 61 zastaveno, zakázáno nebo nebylo vzato na vědomí, dále vydává anebo jej vydávati započne, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od osmi dnů do šesti měsíců, a byl-li pro tento trestný čin již trestán, tuhým vězením od jednoho měsíce do jednoho roku.

§ 63

Bylo-li započato s opětovným vydáváním periodického tiskopisu, který byl zastaven podle ustanovení § 60, před uplynutím jednoho roku od konce doby, na kterou byl zastaven, platí po dobu jednoho roku od počátku jeho opětovného vydávání v tiskovém řízení jeho se týkajícím tato zvláštní ustanovení:

a) Lhůta k námitkám proti nálezům podle § 493 tr. ř. a proti výroku, jímž soud vyslovil přípustným jeho zastavení, činí tři dny,

b) veřejné sedění o námitkách proti rozhodnutím pod písm. a) uvedeným budiž ustanoveno nejdéle na dobu tří dnů,

c) okolnost, že se osoba, která námitky podala, k veřejnému sedění o námitkách z jakéhokoliv důvodu nedostavila nebo že se nepodařilo doručiti jí obsílku k němu, není na překážku, aby se konalo veřejné sedění, a

d) lhůta ke stížnosti na rozhodnutí o námitkách činí tři dny a počíná se vždy ode dne prohlášení rozhodnutí.

§ 64

Výklad některých pojmů

(1) Veřejně je čin vykonán, je-li spáchán obsahem tiskopisu nebo rozšiřovaného spisu, rozhlasem, filmem, na shromáždění nebo před zástupem anebo na místech a v místnostech přístupných veřejnosti bez omezení, mohl-li být postřehnut více lidmi.

(2) Více lidmi ve smyslu tohoto zákona rozumějí se alespoň dva lidé.

(3) Osobami blízkými jsou příbuzní v řadě přímé, sourozenci a manželé; jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby blízké jen tehdy, kdyby újmu, kterou by trpěla jedna z nich, druhá pociťovala jako újmu vlastní.

§ 65

Zvláštní ustanovení pro Slovensko

Pokus přečinů podle tohoto zákona je trestný.

§ 66

Stíhání osob vojenských

(1) Ustanovení tohoto zákona platí také pro osoby podléhající vojenské soudní pravomoci. Ustanovení trestních zákonů, jimiž se stanoví přísnější trestní sazby pro činy spáchané za války, zůstávají nedotčena.

(2) Trestem smrti u osob podléhajících vojenské soudní pravomoci se rozumí trest smrti provazem.

§ 67

Příslušnost

(1) Zákon o státním soudu stanoví, které zločiny a přečiny podle tohoto zákona náležejí k příslušnosti státního soudu.

(2) Souditi o ostatních zločinech a přečinech podle tohoto zákona přísluší sborovému soudu I. stolice (vrchnímu vojenskému soudu).

(3) Souditi o přestupcích podle tohoto zákona přísluší okresnímu soudu v sídle sborového soudu I. stolice (krajskému soudu vojenskému).

§ 68

Zanedbání povinné péče

Ustanovení čl. III, č. 5 zákona ze dne 15. října 1868, č. 142 ř. z., jímž se mění některá ustanovení trestního zákona a zákona o trestním řízení ve věcech tiskových ze 17. prosince 1862, č. 6 a 7 ř. z. z roku 1863, se mění a zní:

"5. Kdo se dopustí podle předcházejících ustanovení zanedbání povinné péče, bude potrestán pro přestupek, a to zakládá-li obsah tiskopisu zločin, vězením od osmi dnů do tří měsíců, zakládá-li přečin, peněžitým trestem od 250 Kčs do 15 000 Kčs. Zakládá-li však obsah tiskopisu zločin nebo přečin podle zákona na ochranu lidově demokratické republiky, trestá se vinník za přečin tuhým vězením od čtrnácti dnů do šesti měsíců; vedle tohoto trestu může býti uznáno na trest peněžitý od 500 Kčs do 50 000 Kčs. Bylo-li by podle § 59 uvedeného zákona vyloučeno podmíněné odsouzení pro trestný čin spáchaný obsahem tiskopisu, je podmíněné odsouzení vyloučeno i pro přečin podle předcházející věty."

§ 69

Poměr zákona k dosavadním předpisům

Kde se dosavadní zákony odvolávají na ustanovení zákona ze dne 19. března 1923, č. 50 Sb. , na ochranu republiky, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících, nastupují na místo dovolávaných ustanovení obdobná ustanovení tohoto zákona.

§ 70

Zákon o třaskavinách

Zákon ze dne 27. května 1885, č. 134 ř. z. , o opatřeních proti obecně nebezpečnému užívání třaskavin a obecně nebezpečnému zacházení s nimi, ve znění přílohy k zákonu č. 50/1923 Sb. , platí na celém území republiky.

§ 71

Zrušovací ustanovení

Zrušují se všechny předpisy, které odporují tomuto zákonu, zejména:

1. ustanovení §§ 68 až 75 tr. z. č. 117/1852 ř. z. a § 303, odst. 2 téhož zákona ve znění zákona ze dne 20. února 1919, č. 111 Sb. , jímž se doplňuje § 303 tr. z. ,

2. ustanovení §§ 344 až 351 v. tr. z. ,

3. zákon č. 50/1923 Sb. ,

4. zákon ze dne 28. května 1942, č. 91 Sl. z. , o přísnějším trestání neoprávněné držby zbraně za branné pohotovosti státu,

5. zákon ze dne 24. října 1947, č. 182 Sb. , o stíhání trestných činů proti státu.

§ 72

Účinnost a provedení zákona

Tento zákon nabývá účinnosti osmým dnem po vyhlášení; provedou jej všichni členové vlády.

Gottwald v. r.
Dr. John v. r.
Zápotocký v. r.
Široký v. r.,
Dr. Čepička v. r.
tiež za ministra **Dr. Clementisa**
Fierlinger v. r.
Kopecký v. r.
Dr. Ševčík v. r.,
Kliment v. r.
tiež za ministra **Dr. Šrobára**
arm. gen. Svoboda v. r.
Řuriš v. r.
Dr. Gregor v. r.
Krajčír v. r.
Nosek v. r.
Petr v. r.
Dr. Dolanský v. r.
Dr. Ing. Šlechta v. r.
Dr. Nejedlý v. r.
Dr. Neuman v. r.
Erban v. r.
Plojhar v. r.
Ing. Jankovcová v. r.